

شرق

آماده‌سازی طولانی‌ترین تونل خاورمیانه در آر ادراه تهران – شمال. عکس: مریم کامیاب، خبرگزای مهر

روایت

توکای سیاه

تجربه‌هاست [...] ... چشم کوتاه می‌گویم، من فقط تا رسیدن مدبری که منتظرش بودم تا بیاید و منت همین ملاقاتش را سرم بگذارم و دست آخر هم هیچ کار نکند خودم را مشغول حرف‌زدن بی‌این آقا می‌گویم [...] ... کسی را زیر سؤال نبردم، واقعیت را گفتم [...] ... من؟ فقط انتقاد کردم، کی باشم که بخواهم مدیریت کلان را زیر سؤال ببرم، [...] ... چشم، فقط یادشان رفته آب بیارند [...] ... این تمام بشود؟ تشنگی تمرکز را گرفته [...] ... چشم، چشم، اولین‌بار که سر حرف را باز کردم، داشت لابه‌لای نامه‌ها دنبال ارجاع رئیس می‌گشت. شاید هم همین که شما می‌گویید درست است، اما من واقعا متوجه چیز مشکوکی نشدم، از بس که ذهنم مشغول بستن این پرونده بی‌صاحب مسخره بود. پرسیدم چند سال است اینجایی، گفت ۱۰ سال و این شد شروع حرف‌هایی که می‌شناختمشان، البته او با جزئیات کامل می‌گفت او حرف زد، از آدم‌های زیادی گفت که اینجا می‌آمدند و می‌شناختشان، نشانی‌های دقیق و جزئی از آن آدم‌ها می‌داد، اگر به دردتان می‌خورد می‌توانم تا جایی که یادم هست در مورد آن آنها بنویسم [...] ... ظفره نمی‌روم، می‌گویم شاید به دردتان بخورد. لابه‌لای آنها کسانیا بودند که می‌شناختمشان، البته او را برابرم خواند، گفت برایش توضیح می‌دهم که چقدر دوستش دارد. گفت نمی‌خواهد با این ناله و صدای نزدیک مرگ با او حرف بزند. قرار شد از قول او روی کاغذ بنویسم برای خواهر عزیزتر از جانم به یاد توکای سیاهی که آخرین‌بار با هم شکار کردیم. از دستیاچگی و ناراحتی فکرم به جایی نمی‌رسید. [...] ... باور کنید همین بود، به همین قشبه نیم‌روم. صادقانه نمی‌گویم شبی که به خوشحالم و همه‌جیز رویه‌راه است می‌خوانم برای تشکر [...] ... نه راستش همیشه نمی‌خوانم [...] ... چشم.

از روی آن کاغذ لعتنی عکس گرفتم [...] ... با موبایلم، با همین نرم‌افزهایی که دقیق فقط خود کاغذ را می‌گیرند. به زنی که پشت خط بود بیشتر از آنچه بردارش گفته بود توضیح دادم، از عشق برادرش به او گفتم و اینکه دوست داشته بیندش و اتفاقی افتاده که دوست دارد این یادگاری را از او به یاد آن روزها داشته باشی. اینکه هرچور حساب می‌کند تله چوبی را مطابق همین نقشه می‌ساخته و محال بوده که اشتباه کرده باشد [...] ... احساسی نداشت، تشکر کرد [...] ... اسمش را هم نمی‌پرسیدم. حالا می‌توانم بگویم این توکای سیاه اسم عملیات خرابکاری بوده، این طرح تله شکار پرزده نبوده و نقشه تأسیسات مخفی بوده، خواهری در کار نبوده، ترکه آلبالو و بقیه داستان‌ها هم دروغ بوده، به خدا من خبر از چیزی نداشتم. من فردای آن روز تست کرونا دادم، می‌خواهید بگویید نتیجه تست چه مثبت کرونا می‌گفتی یا نه؟ باور نمی‌کنم، او آن شب از جایی با چند هزار کیلومتر فاصله با من حرف می‌زد. یعنی می‌تواند این زن همین‌جا بوده و منتظر نقشه عملیات، من تازه از توکای سیاه خوشم آمده بودم.

زندگی دیگران

دومین فاجعه دریایی در کمتر از یک هفته در سواحل لیبی است که سرنشینان آن تلاش داشتند به اروپا برسند. بر اساس اعلام سازمان بین‌المللی مهاجرت وابسته به سازمان ملل متحد، دست‌کم ۲۰ مهاجر دیگر نیز که روز چهارشنبه تلاش داشتند به اروپا بروند در دریا غرق شدند. این نهاد بین‌المللی احتمال داده است تمام این افراد کشته شده باشند. تلاش مهاجران برای خروج از لیبی و رسیدن به اروپا در ماه‌های گذشته افزایش یافته است.

هفت‌نوشت

تیرباران کردن شادی

همانا اسلحه‌کشیدن بر آزادی کم‌مقدار و ناچیزی است که زندگی خاورمیانه‌ای باقی گذاشته است. گناه او خندانن نیست، او می‌توانست تو را از خشونت و بندوبست‌های افراطی جدی زندگی جبری‌ات رها کند. شادی آغا آدمیزادی است و کشتن خاشه، ستیز

با آدمیزادوار زیستن است. آنچه در اکنون ما می‌گذرد بارها در این پهنه از جهان بارگذازی شده است. تاریخ را که بخوانیم در پارس پهناور چه بسیار زبان از کلوی آن که برای و از آزادی و شادی و آدمیزادی سخن گفته بود بیرون کشیده شد. شادی از آن مابهتران بود و سهم مردم تنگی و تاریکی و درماندگی. دانایی و آگاهی یادافره سنتکین داشت و بستن و درندکردن و مهار روال و رویه‌ای جاری بود. امروز ما در برابر کشتن خاشه بار دیگر به خود نهیب بزنیم که کشتن یک کم‌دین تنها تیرباران یک آدم نیست، نمایان‌گر اراده‌ای برای

بند و بست شادی است و شادی چون آزادی دشمنان بزرگی دارد. خاورمیانه در سده کنونی همواره در آتش و سوزان بوده است. در میان آتش زندگی و شادی و آزادی را پاسداری‌کردن کاری دشوار و پرهزینه است. مسئله کانونی امروز خاورمیانه تنها فقر یا دیرک توسعه نیست، مسئله این پهنه از جهان دسترسی به آزادی، آگاهی و شادی است.

بزرگ‌تر دارد که همانا نمایانگر خشونتی تا کشتن آدم‌هاست. شادی بخشی از آزادی و آزادی زمینه‌ساز شادی است. دستی که بر دهان خاشه می‌کوبد به‌راستی بر مجال شادی و خودابرازی و آزادی کوبیده است و خاشه در این زمان و مسکان قربانی نمادینی است که بر چوب افراط و تحجر بر دار می‌شود. کشتن یک کم‌دین به بهانه جرم‌انکاری خندانن مردم

حقوق

چند نکته مهم درباره طرح محدودکننده «صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی»

ما هیچ، ما نگاه *

باب شد که مصوبات سخن علنی پس از تصویب جهت مطابقت با سیاست‌های کلی نظام و اسناد بالادستی، به مجمع تشخیص مصلحت نظام ارجاع داده شد. صرف‌نظر از انتقاد به این روش به دلیل پیش‌بینی‌شدن چنین سازوکاری در قانون اساسی، حالا باید دید مجمع در صورت تصویب نهایی این طرح، به مغایرت این مصوبه

با سیاست‌های کلی نظام ازجمله سند چشم‌انداز ۲۰ساله می‌پردازد یا خیر؟ به نظر می‌رسد طرح پیشنهادی مغایر اهدافی چون «دست‌یافته به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تاکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، با «تعامل سازنده و مؤثر با جهان» باشد. رویکرد متن طرح در تعارض با روح قوانین مشابهی است که در ادوار گذشته مجلس تصویب شده که مهم‌ترین آن قانون «انتشار و دسترسی آزاد به اطلاعات» (۱۳۸۷) است. صاحب‌نظران برای اینکه یک قاعده یونگی‌های «قانون» را داشته باشد، برای آن ویژگی‌های ذاتی و عرضی در نظر گرفته‌اند؛ از اوصاف ذاتی می‌توان به الزام‌آور بودن، عام، امری، علنی، واضح، معطوف به آینده، مفید قطعیّت و مصوب مرجع ذی‌صلاح بودن و از اوصاف عرض قانون می‌توان به مواردی همچون پاسخ‌گوییون نیازهای جامعه، منعکس‌کننده نظر آحادشه شد. مطابق اصل ۷۱ قانون اساسی، مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند اما این حق محدود به قیودی شده است؛ بر مبنای اصل ۹ که به دلیل اهمیت عینا نقل می‌شود: «در جمهوری اسلامی ایران، آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک‌ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی، به استتال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادی‌های مشروع را، هرچند با وضع قوانین و مقررات، سلب کند». در نتیجه حتی در صورت تصویب قانون محدودکننده آزادی، آن قانون اعتباری نخواهد داشت. از منظر حقوق تطبیقی، مشابه این اصل در قوانین اساسی دیگر کشورها نیز دیده می‌شود، برای مثال بند دوم اصل ۱۹ قانون اساسی (بنیادین) آلمان بیان می‌دارد که در هیچ مورد نمی‌توان حقوق بنیادین را محدود کرد. همچنین در اصل هفتم متمم قانون اساسی مشروطیت آمده بود: «اساس مشروطیت کلا و جزئا تعطیل‌بردار نیست.» از دوره دوم مجلس شورای اسلامی رویه‌ای

چهره هفته

علی زیدی خواه با این اظهارنظر «چهره هفته» «شرق» شد:

بیش از ۱۵۰۰ ساعت برای طرح صیانت از فضای مجازی کار شده است

مهم‌ترین رویداد هفته گذشته در ایران تصویب طرح بریحت صیانت از فضای مجازی بود، طرحی که نه در صحن مجلس که به مدد همکاری محمدباقر قالیباف با فرانسویون عمدتا عضو جبهه پایداری در کمیسیون فرهنگی مجلس تصویب شد تا در صورت نهایی‌شدن، یکی از پرچاشیه‌ترین قوانین محدودیت در ایران به مرحله اجرا دربیاید. «سیدعلی زیدی خواه» در موفقت با اصل ۸۵ شدن طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی و بازگشایی مدارس از مضرات خوابیدن تا سامان‌دهی پیام‌رسان‌های اجتماعی،

مهم‌ترین رویداد هفته گذشته در ایران تصویب طرح بریحت صیانت از فضای مجازی بود، طرحی که نه در صحن مجلس که به مدد همکاری محمدباقر قالیباف با فرانسویون عمدتا عضو جبهه پایداری در کمیسیون فرهنگی مجلس تصویب شد تا در صورت نهایی‌شدن، یکی از پرچاشیه‌ترین قوانین محدودیت در ایران به مرحله اجرا دربیاید. «سیدعلی زیدی خواه» در موفقت با اصل ۸۵ شدن طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی و بازگشایی مدارس از مضرات خوابیدن تا سامان‌دهی پیام‌رسان‌های اجتماعی،

 shargh.newspaper

یادبود

احمد خواجه‌نصیرطوسی به آسمان‌ها پرواز کرد

• **ج. میرزابیگی:** دست تقدیر را بین که من، هم در زمان دانش‌آموزی از کتاب‌های بزرگواران هوشنگ شریف‌زاده و احمد خواجه‌نصیرطوسی

استفاده کردم و هم در مرکز نشر دانشگاهی و بعد آن با هر دو همکار شدم؛ یعنی به گونه‌ای این دو هم معلم من بودند و هم همکار من. هر دو را هم دوست داشتم و هم مورد احترامم بودند. متأسفانه هوشنگ شریف‌زاده عزیز را خیلی زود از دست دادیم ولی یاد او همواره همراه همیشگی من خواهد بود. صداقت حرفه‌ای، شفافیت در رفتار و گفتار، خلوص ایران‌دوستی، توجه خاص به رشد و شکوفایی جوانان ایران، علم‌باوری، تلاشگری و خستگی‌ناپذیری ازجمله ویژگی‌های برجسته خواجه‌نصیرطوسی بود. هیچ‌گاه از شیوه‌های استاندارد کار علمی کوتاه نمی‌آمد و ساعت‌ها وقت صرف می‌کرد تا معیارهای علمی در کار جوانان جا بیفتد. جوانانی که به کار نشر و انتشار کتاب‌های علمی می‌پرداختند، تحت‌تأثیر دقت و وسواس حرفه‌ای او مهارت واقعی و خالص کسب می‌کردند. طبیعی است ویژگی‌های جوهری و ارزشمند شخصیت علمی او در ذهن و فکر و کار این جوانان ماندگار خواهد ماند. یادش جاویدان.

حقوق کودک

ساکنان خیابان!

• **با تغییر شهرداری این نگرانی برای دست‌اندرکاران حقوق کودک و فعالان این زمینه وجود دارد که چگونه با موضوع «کار کودکان» مقابله می‌شود.** پدیده‌ای که در ایران چند سالی بود به‌عنوان یک بحران شناخته می‌شد. اگرچه مثل همیشه آمارها در ایران اعداد متفاوتی را نشان می‌دهد، ولی واقعیت کف خیابان را نمی‌توان نادیده گرفت. سال ۹۸ فرسید یزدانی، مدیرعامل انجمن حمایت از حقوق کودکان گفته بود که بر اساس پژوهشی مشخص شد ۱۴ هزار زباله‌گرد در تهران وجود دارد که چهارهزارو ۷۰۰ نفر از این افراد یعنی معادل یک‌سوم آنها کودک هستند. آمارها در سال ۱۴۰۰ هم البته همان چهار هزار کودک زباله‌گرد را نشان می‌دهد. چه اینکه محمود علی‌کو، رئیس اورژانس اجتماعی کشور در فروردین امسال گفته بود: بر اساس اطلاعات سازمان‌های مردم‌نهاد در تهران نزدیک به چهار هزار کودک زباله‌گرد وجود دارد. زباله‌گردی جزء مشاغل غیرمعمول و پرخطر به شمار می‌آید. همین پژوهش‌ها تخمین می‌زند که در ایران ۷۰ هزار کودک در سطح خیابان‌ها مشغول به کار و امرار معاش هستند. به‌طوری‌که سال گذشته حبیب‌الله مسعودی‌فرید، معاون امور اجتماعی سازمان بهزیستی کشور، اعلام کرد در مطالعاتی که با دانشگاه علوم بهزیستی انجام شد، برآورد می‌شود حدود ۷۰ هزار کودک خیابانی در کشور داریم که سازه زمانی را در ساعاتی از روز و در روزهایی از سال در خیابان به کار می‌پردازند. البته با توجه به اینکه شرایط و وضعیت کودکانی که در کارگاه‌ها کار می‌کنند، متفاوت است، مسعودی‌فرید دراین‌باره گفت که آمار دقیقی از این افراد در دست نیست. بااین‌حال، در ادبیات رسمی مسئولان کشور به نظر می‌رسد یک عادی‌سازی درباره پدیده کار کودکان صورت گرفته شده و دیگر از بهت و حیرت دهه ۸۰ در برخورد با این پدیده خبری نیست. وقتی تعداد کودکان در خیابان‌ها چنان زیاد شده که دیدنشان به پدیده‌ای روزمره بدل شده، در ادبیات مسئولان هم از آن حساست‌زایی می‌شود. چه اینکه می‌بینیم در روزهایی که اخبار انتخابات ریاست‌جمهوری در جریان بود، هیچ تلاشی از سوی کاندیداها برای حل این مشکل وجود نداشت و برنامه‌ای در میان برنامه‌های نامزدهای انتخاباتی برای حل معضل کودکان کار دیده نشد. این مسئله افزون بر تلاش‌های شگفت‌خوردۀای است که در این سال‌ها تحت عنوان برنامه‌های «ساماندهی» کودکان کار شکل گرفته بود؛ چراکه تعداد کودکان کار در این سال‌ها افزایش درخور توجهی نداشته است. بحران کرونا و مسائل اقتصادی ناشی از آن هم البته بر افزایش تعداد کودکان کار افزوده است. این مسئله البته فقط به ایران اختصاص ندارد و به گزارش سازمان ملل متحد، تعداد کودکان کار در جهان پس از شیوع ویروس کرونا به ۱۶۰ میلیون رسیده است و تعداد بیشتری هم در خطر بهره‌کشی قرار دارند. بسیاری از این کودکان از مدرسه و تحصیل بازمی‌مانند. از آموزش‌های لازم محروم می‌شوند. کودکان کار در خطر آسیب‌های جدی و درازمدتی هستند. به گفته سازمان بهداشت جهانی، علاوه بر عدم تغذیه مناسب که برای رشد و سلامتشان مشکل ایجاد می‌کند، کودکان کار عموما در خطر آسیب‌های جسمی و روحی هستند.